Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	22 februari 2021
Ons kenmerk	-
Uw kenmerk	-
Behandeld door	Verkeer en Openbare ruimte, Diana van Loenen, ambtelijk opdrachtgever, 06-1459 1142, d.van.loenen@amsterdam.nl
Kopie aan	n.v.t.
Bijlage(n)	n.v.t.
Onderwerp	Werkzaamheden Oranje Loper

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met programma Oranje Loper vernieuwen we de Nieuwezijds Voorburgwal en de straten en bruggen van Raadhuisstraat tot Mercatorplein. We zijn begonnen met de uitvoering. Dat gaat vanaf dit jaar veel overlast veroorzaken. Ik neem u graag mee in wat er te gebeuren staat.

Uitvoering Nieuwezijds Voorburgwal zuid
Op 11 januari 2021 is de herinrichting begonnen van de Nieuwezijds Voorburgwal, van het Paleis tot en met het Koningsplein. Om de herinrichting mogelijk te maken hebben we negen bomen moeten kappen. Binnenkort moeten helaas nog vijf andere bomen worden gekapt. Voor deze bomen is een kapvergunning afgegeven, maar we hoopten deze nog te kunnen sparen. Bij het opbreken van de trambaan heeft de boomdeskundige echter geconstateerd dat grote delen van de wortels onder en in de fundering van de trambaan liggen. Om de trambaan te kunnen vernieuwen moeten deze wortels worden verwijderd. De kans is groot dat de bomen hierdoor omvallen of doodgaan. Het advies van de boomdeskundige is daarom om de bomen te verwijderen. Van één andere boom blijkt het wortelpakket onverwacht hoog te liggen, waardoor het aannemelijk is dat deze moet worden gekapt. Hiervoor vindt nu aanvullend onderzoek plaats. Indien nodig vragen we voor deze boom een kapvergunning aan.

Voor alle bomen die nu weg worden gehaald komen nieuwe bomen terug. In totaal komen er straks ruim 20 bomen meer te staan dan nu het geval is. Met de herinrichting zorgen we voor meer ruimte voor voetgangers en fietsers, nieuwe, goed toegankelijke tramhaltes en uiteindelijk meer groen in de straat, met een nieuw parkje ter hoogte van de Postzegelmarkt. Het parkje krijgt een

verdiepte plek met speelgelegenheid. We werken in fases. IJs en weder dienende zijn de werkzaamheden klaar in het tweede kwartaal van 2022. In de eerste fase vervangen we oude kabels en leidingen en vernieuwen we de trambaan en de haltes. Deze fase duurt tot eind april. Er rijdt dan geen tram via het Koningsplein. Tramreizigers tussen het Paleis en het Leidseplein rijden met een omleiding via de Raadhuisstraat, Rozengracht en Marnixstraat. Om de tram zo snel mogelijk weer te laten rijden, moeten we helaas ook 's avonds en 's nachts werken. Als het lang blijft vriezen, loopt deze planning waarschijnlijk uit. Na de werkzaamheden op de Nieuwezijds Voorburgwal Zuid begint de uitvoering van het gedeelte van de Nieuwezijds Voorburgwal Noord, tussen het Paleis en de Martelaarsgracht. Dat werk bereiden we dit jaar samen met de aannemer voor, in een bouwteam. Ook voor dit deel zal de tram een periode moeten omrijden. Het tramkruispunt achter het paleis is in slechte staat en moet worden vervangen vóórdat de trambaan op het traject van Raadhuisstraat – Mercatorplein kan worden vervangen. Dit gebeurt als daar wordt gewerkt aan de bruggen en straten. De verschillende buitendienststellingen van de tram hangen dus nauw met elkaar samen en worden binnen en buiten het programma goed op elkaar gestemd.

Uitvoering Raadhuisstraat – Mercatorplein
Van Raadhuisstraat tot Mercatorplein zijn we in 2021 volop aan het werk om te zorgen dat we vanaf 2022 de bruggen en straten kunnen vernieuwen. Dit werk is omvangrijk en zal veel overlast geven. We maken ruimte op de bruggen, grachten en kades, plaatsen acht hulpbruggen en gaan heel veel kabels en leidingen verleggen.

Ruimte maken
Om ruimte te maken voor de hulpbruggen en het verleggen van kabels en leidingen, verwijderen of verplaatsen we objecten. Denk aan fietsrekken, afvalbakken, -containers en bankjes, maar ook flink wat parkeerplaatsen en – helaas – vijf bomen. Bij de keuze voor locaties voor de hulpbruggen hebben we met veel factoren rekening gehouden. Behoud van bomen was het belangrijkste uitgangspunt. Voor twee hulpbruggen is dit niet gelukt. We hebben een kapvergunning moeten aanvragen voor het verplanten van drie bomen (Prinsengracht) en het kappen van twee bomen (Keizersgracht). Op de Prinsengracht blijken we te kunnen volstaan met het verplaatsen van twee bomen. Vanzelfsprekend komen er nieuwe bomen terug, als de hulpbruggen verwijderd worden.

Hulpbruggen
Tussen april en september 2021 plaatsen we de onderbouw van de hulpbruggen. Dit gebeurt vanaf het water. Per hulpbrug zijn we een week of vier bezig. De hulpbruggen zijn nodig voor het tijdelijk verleggen van de kabels en leidingen die we uit de te vervangen bruggen moeten halen. In totaal komen er acht hulpbruggen (bij brug 108, Da Costagracht is geen hulpbrug nodig, deze brug is grotendeels al in 2018 vervangen). Als we de bruggen vanaf 2022 gaan vervangen, kunnen de hulpbruggen door voetgangers (in het Centrum) en voetgangers en fietsers (in West) worden gebruikt. Omdat ze er gedurende de hele uitvoeringsperiode blijven liggen, hebben we gezorgd dat ze goed worden ingepast in de omgeving door het toevoegen van kunst op de zijkanten van de brug. Dat doen we samen met de directe omgeving van die hulpbrug. Bewoners en ondernemers in de directe omgeving bepalen via een stemcode welk kunstwerk op hun brug te zien zal zijn. De kunstwerken worden aangebracht als alle kabels en leidingen in de hulpbruggen liggen. De

hulpbruggen kunnen door voetgangers (en in West: door fietsers) worden gebruikt als we in 2022 beginnen met het vervangen van de bruggen.

Kabels en leidingen
Halverwege 2021 beginnen we rond de bruggen met het verleggen van de kabels en leidingen. Dit werk geeft veel overlast. Er liggen heel veel kabels en leidingen van veel verschillende partijen en niet aan alles mag tegelijk worden gewerkt. Zo moeten we in verband met de veiligheid bijvoorbeeld eerst oude gasleidingen vervangen, voordat andere partijen in de grond mogen werken. Daarnaast liggen er vooral in de centrumbruggen extreem veel kabels. Waar in een normale stadsbrug ongeveer 10 telefoniekabels liggen, liggen er in deze bruggen wel 140. De enorme hoeveelheid kabels en leidingen en het aantal verschillende partijen maken dat het werk complex is en veel tijd vergt. Per brug hebben we in West tussen de 2 (Da Costagracht) en 5 maanden (Bilderdijkgracht en Admiralengracht) nodig. Al het verkeer op de De Clercq- en Jan Evertsenstraat kan langs het werk. De toegang van en naar de kades is afgesloten, behalve voor voetgangers. Het werk bij de drie bruggen in West begint in juni. In het najaar is dit werk afgerond.

Het werk in het Centrum begint in augustus. Hier hebben we tussen de 6 en 8 maanden per brug nodig. Als we dit allemaal na elkaar zouden doen, zouden we pas over zo'n 5 jaar kunnen beginnen met het vervangen van de bruggen en zouden de omgeving en het verkeer jarenlang overlast hebben. Daarom gaan we ook hier aan meerdere bruggen tegelijk werken. We beginnen in augustus op de Raadhuisstraat bij het Singel en in september zijn we bij alle bruggen op de Raadhuisstraat en Rozengracht aan het werk. Het werk duurt tot in het voorjaar van 2022.

Bewoners en ondernemers krijgen tijdens de werkzaamheden te maken met opgebroken straten, geluid en stof. Er is veel werkruimte nodig, zowel op de hoeken van de bruggen als ook verder de straten in. De grachten waar we werken, worden afgesloten voor fietsers en gemotoriseerd verkeer. Er is geen direct verkeer mogelijk tussen de grachten en de Raadhuisstraat en Rozengracht. Om de situatie veilig te houden moeten in het centrum fietsers omrijden. Fietsers worden stad-uit aan het begin van de Raadhuisstraat en stad-in aan het begin van de Rozengracht al gestimuleerd een route te nemen ten noorden en zuiden hiervan. Hiervoor wordt onder andere een proef gedaan met dynamische verkeersborden. Op de Raadhuisstraat en Rozengracht geldt in deze periode voor auto's eenrichtingsverkeer stad uit.

Heel veel mensen krijgen dus last van deze werkzaamheden. Voor ondernemers is het extra moeilijk als mocht blijken dat tegen de zomer juist de coronamaatregelen versoepeld worden en het gebied vanwege de werkzaamheden een stuk minder aantrekkelijk wordt. We zijn in gesprek met BIZ-zen en individuele ondernemers (denk bijvoorbeeld aan horeca met een terras bij de brug) en kijken samen met de stadsdelen welk maatwerk we de ondernemers kunnen bieden.

Deze week ontvangt de hele omgeving van de Oranje Loper een nieuwsbrief met informatie over deze werkzaamheden en een uitnodiging voor online informatiebijeenkomsten (1 voor Centrum en 1 voor West) waarin het werk en de gevolgen voor de omgeving worden toegelicht en waar natuurlijk ruimte is voor vragen. We bieden mogelijkheden voor individuele gesprekken met de omgevingsmanagers en blijven in gesprek met de ondernemers.

Planning en fasering vanaf 2022

Besluitvorming

Naast de uitvoerende werkzaamheden bereiden we de besluitvorming voor die nodig is om vanaf 2022 de bruggen en straten te kunnen vernieuwen. Ik streef ernaar uw raad in juli één uitvoerings- en kredietbesluit voor te leggen over de straten en de negen bruggen van Raadhuisstraat tot Mercatorplein. We geven hierin aan **wat** we voorstellen te maken (welke ontwerpen)**, hoe** we menen dit het beste te kunnen uitvoeren (uitvoeringsplan) en wat dit **kost** (raming). De volgende onderdelen komen hierin aan bod:

Raadhuisstraat - Rozengracht

Voor de Rozengracht heeft uw raad al een voorkeursontwerp vastgesteld. Voor de Raadhuisstraat zijn het afgelopen jaar uitgangspunten en ontwerpvoorstellen gemaakt. Voor beide straten hebben bewoners en ondernemers in een klankbordgroep uitgewerkt hoe de stroken tussen rijbaan en trottoirs moeten worden ingericht. Deze zijn met de uitgangspunten voor de Raadhuisstraat voorgelegd aan de omgeving. Alle reacties zijn verwerkt. In maart vragen we de stadsdeel-commissie om advies over de ontwerpen en presenteren we deze in een digitale informatiebijeenkomst aan de omgeving.

De Clercqstraat- Jan Evertsenstraat

Voor de De Clercqstraat en Jan Evertsenstraat hebben we de afgelopen periode een intensief participatietraject doorlopen. De stadsstraten zijn te druk, verkeer zit elkaar in de weg en het kruispunt Admiraal de Ruijterweg / Jan Evertsenstraat is een blackspot. De straten hebben een nieuwe inrichting nodig, maar het komen tot een gedragen ontwerp is complex vanwege de vele stedelijke opgaven en de beperkte ruimte. Keuzes voor de ene verkeersmodaliteit of functie beperken onherroepelijk de mogelijkheden voor andere verkeersmodaliteiten en functies. We hebben onderzocht of een fietsstraat tot de mogelijkheden behoort. Hiervoor hebben we een proef uitgevoerd met tijdelijke verkeersmaatregelen. Daarnaast hebben we verkeerstellingen, verkeersonderzoek en enquêtes gehouden. Alle uitkomsten worden op dit moment verwerkt om tot een voorstel te komen. In het voorjaar vragen we de stadsdeelcommissie van stadsdeel West om advies over het aangepaste ontwerp. Daarna presenteren we het in een digitale informatiebijeenkomst aan de omgeving.

Toevoeging scope

Het kruispunt Marnixstraat - Rozengracht wordt opnieuw ingericht. Dit project behoort op dit moment tot de scope van project Binnenring. Er is een conceptontwerp dat dit voorjaar wordt besproken met de buurt. Dit ontwerp is onlosmakelijk verbonden met het ontwerp van de De Clercqstraat vanwege de regeling van de verkeersstromen en de herinrichting. Technisch zijn er veel raakvlakken met de bruggen over de Singelgracht en Lijnbaansgracht, die behoren tot de scope van programma Oranje Loper. Daarom is het streven u in het bovengenoemde uitvoerings- en kredietbesluit te vragen in te stemmen met de overdracht van het voorlopig ontwerp van de kruising Marnixstraat-Rozengracht van project Binnenring aan programma Oranje Loper. Verdere uitwerking van het ontwerp en de uitvoering vinden dan plaats door het programma.

Vanzelfsprekend ontvangt u van alle ontwerpvoorstellen een uitgebreid overzicht van alle participatieactiviteiten en de resultaten daarvan, inclusief de adviezen van stadsdeel Centrum en stadsdeel West.

Uitvoeringsplan bruggen en straten

In het integrale uitvoerings- en kredietbesluit vraag ik u ook het krediet te verlenen voor het vernieuwen van de bruggen, en in te stemmen met het plan hoe we het werk aan bruggen en straten vanaf 2022 gaan uitvoeren. We geven de planning en fasering aan en hoe we willen zorgen dat het gebied ondanks de verwachte hevigheid van de overlast van de uitvoering toch zoveel mogelijk veilig, leefbaar en bereikbaar blijft. We voorzien dat we aan meerdere bruggen tegelijk gaan werken. Voor wat betreft autoverkeer maken we het mogelijk dat we bij een aantal bruggen één deel in gebruik houden als we de bruggen vervangen voor verkeer 'stad uit', en uiteraard voor nood- en hulpdiensten. Voor de tram geldt dat we nu inschatten dat deze minimaal 6 maanden niet zal kunnen rijden. Binnen het programma Oranje Loper is er, samen met de betrokken partijen en projecten in de omgeving, intensief contact hoe en wanneer deze buitendienststelling van de tram zal worden georganiseerd. Daarbij zullen we zorgen dat we in overleg met GVB afspraken maken zodat GVB de reizigers zo goed mogelijk kan blijven bedienen, bijvoorbeeld met omleidingen en op bepaalde plaatsen de inzet van bussen als vervangend vervoer.

Vervolg

Later deze maand informeer ik u over de ontwerpen voor de herinrichting die we voorleggen aan de stadsdeelcommissies van stadsdeel Centrum en stadsdeel West.
In mei ontvangt u de voortgangsrapportage met daar in een halfjaarlijkse terugblik en vooruitblik.
In juli verzoek ik u een uitvoerings- en kredietbesluit te nemen over de bruggen en straten.
Na de zomer vraag ik u een uitvoerings- en kredietbesluit te nemen voor de herinrichting van het noordelijke deel van de Nieuwezijds Voorburgwal.

Met vriendelijke groet,

Egbert J. de Vries
Wethouder Verkeer en Vervoer, Water en Luchtkwaliteit